

Bonhaj Góh!

Cziblo 23.
10. junija

Pětník 4.
1894.

Szerbske njedželske Ľopjenka.

Wudawaju šo kóždu šobotu w Ssmolerjez knihiczschečeňi w Budyschinje a šu tam dostacj sa schtwortlětnu pschedplatu 40 np.

3. njedžela po Božej Trojizy.

Luk. 15, 1—10. Tsi kražne pschirunanja, parle ſwojeje ſbóžnikoweje króny a troschtowanje ſa wbohich hréšníkow, Jeſuš w tymle ſtawje ſw. Lukaschej powieda: historiju wo ſhubjenej wozh, wo ſhubjenym kroſchu, wo ſhubjenym ſynu. Ženje wjazý njeje ſo na ſemi tak jaſnje, tak mózniſje wuprajilo, ſo dyrdimy ſo nad hréšníkami ſmilicž, ſa nimi khodžicž a wſchitko ſpytač, ſo bychmy wumözeni byli, kaž jow ſo stanje. Schto pomha člowjek, hdy by wón runje zylý ſwét dobył a by tola ſchłodował na ſwojej duschi! Po tutej ſaſadže njedýrbimy jeno ſwoje ſamžne, ale tež zuse ſiženje roſkudžicž. So by ſhubjenych pytał a ſbóžnych czinił, je člowiſki ſyn ſ ujebeſ dele pschischoł. Jego zyrkej pał nima žaneho druheho nadawka hacž tón, a kóždu kſcheczijan, kiž je ſam wumözeny, dyrbí druhich wumóz pomhač. Paſtryjow waschnje je, ſo džewjecž a džewjecždžecž wozhow w puſčinje wostaju, a džeja, ſo bychu jenicžku ſhubjenu pytali. Tak czini tež Jeſuš. Jego ſbóžnikowe waschnje je, dusche wumóz. A psched ujebeſimi jandzelemi je nad hréšníkem, kiž poſkutu czini, wjazý wjeſela, hacž nad džewjecž a džewjecždžecžimi, kiž poſkutu njeprjebaju. S ujebeſ je Jeſuš dele pschischoł. Wón je wózowy trón, a majestoſez ſwojeho knieſtwa, wón je jandzelow a wýſchich jandzelow, ujebeſke wójska a ſwéczaže hwédy wopuschežil, ſo by na naſchu khudu ſemju pschischoł a ſhubjenym člowjekam ſbóžnoſez ſaſkujil. A jow delſtach je wón ſ zyłej mozu ſwojeje bójſkeje luboſcze dusche pytał: pschi genezaretſkim jeſoru přenich wuežobnikow, w nožy kabluzeho Nikodemusa,

pschi ſtudni ſemſzy ſmyſlenu Samaritiſku, ſaſo pschi jeſoru ſwojeho Pětra, kiž je jeho ſaprěwal. A tak khodži wón hiſcheče dženža ſa wſchěmi wbohimi hréšníkami, kiž ſu ſo wot njeho wotkalili a ſo ſabkudžili. Wón ſtupi w ſkowje duschepaſtryja abo psches bibliju k jatym w jaſtroje a ſo prascha, hacž njeje jemu hiſcheče pschisichla hodžina wobroczenja k Bohu. Wón dže ſ lóšym ſynom, kiž je nanowy dom ſ pschedewſacžom ſamopaschneho ſiženja wopuschežil, do zuſby a ſbudzi psches předowanje abo domapytanie jeho ſwedomnje, ſo ſo na nana a maczér, na ſw. kſcheczenizu a wobnowjenje kſcheczenſkeho ſluba dopomni a hréſhne pucže wopuscheži. Wón ſtupi tež k hréšníkam, kiž w njewerje a bjes modlenja ſwoje ſiženje pscheczinja, klapa w jich ſwedomnje, hacž njechadža hinasche waschnje ſapocžecž. Tak dže wón w njedowuměrjenej ſczeſpnoſeſi ſa kóždym a ujeſcheſtawa, doniž njeje jeho namakał. Je kražny wobras, kaž paſtryé ſhubjenu wozcicžku na ramjo ju wſawſhi domoj nježe ſ wjeſelom. Někotryžkuliž dom ſnuteſtowneho miſionſtwa je tón wobras do ſwojeho zyhela ſacžiſhczáč. El duh duscheptazeho ſbóžnika dyrbí wutroby wſchěch wobknejecž, kiž jeho ſkutk ſpěchua. Symnemu ſwětej je tale myſl potajna, wón ujeſaprěje, ſo ſo ſ hréšníkami tak jara prýzuje, ſo Madlenine domy ſa panjene džowki a dželaczeſke kolonije ſa dundaſow ſaložuje. Wón ujeſapschija, ſo druhdy wěrjazý kſcheczijan ſo w jenu duschu wjele měſazow, wjele lět prýzuje. Haj wſchak, ſwětni ludžo móža ſo roſhněwacž, hdyž tole czinjenje kſcheczijanskeje luboſcze widža. Woni móža ſo ſtyskniwje prashecz, ežeho dla pjenjeſy a móz ſa khudych,

sprawnych ludzi njenaložuju, ale sa sly lud, kotrejuž tola njemóže pomhane bycz. O, to njeje Chrystusowa myśl. Jezuš naš wuczi, so dyrbimy dżewjecz a dżewjeczdżecz wumóženych wozow wopuſcęciz, so bychmy jemu ſhubjeniu pytali. Wón nam żonu pokaže, kotrež je jedyn kroſch ſhubila a ſwězu ſaſwěczi a zylu khežu mječe, doniž njeje jón namałala. Tole pſhirunanie njeje jenož duchownym a miſionaram powiedane, ale wſchém kſheszijanam, fiz ſbóznika ſnaja a lubuja. Woni dyrbja ſa nim kchodicž w ſwjatej horliwoſezi wo dusche a wo luboſeze bohatej ſczećpliwoſezi; woni dyrbja jeho pomoznizy bycz na wulkim ſkutku, zylu ſwět wumóz. Tež my, hdyz ſmū ſajku wbohu, ſhubjeni wozku namałali, dyrbimy ju w luboſezi domoj njeſcž, pytacž a kublač, hacž ſu strachi hręſchneho pueža nimo. Tež my dyrbimy, hdyz je nam Bóh tón Kňes ežlowſku duschu namałacž dał, na tym ſo ſradowacž. Njeje ničo wjetſche na ſemi hacž njeſmjertru ežlowſku duschu, kotrež je Boha ſhubila, ſaſo k Bohu dowjescz. Njeje tež ſa naſchu ſamžnu duschu žana wjetſcha staroſež, žana wjetſcha pſchiſluſtinoſež, hacž ſedžbowacž na hlosz a ſłowo dobreho paſtryra. Hdyz tele ſopjenka k tebi pſchińdu, mój ſuby kſheszijano, a ty ſy ſnanu tajki člowieku, fiz je w ſjawnych abo potajnych hręchach žiwu, we wopilſtwe abo njeſpózciwoſezi, w kranjenju abo ſkupoſezi, w njevérje abo bjeſbóžnoſezi, w ſtyſknosczi abo hordosczi, daj ſebi tym ſopjenkam bycz hlosz dobreho paſtryra a cziń ſbóznikej, cziń jandželam to wjeſele, ſo móža na tebi wyſkacž: Šhubjeny je ſo namałal, morwy je wožiwl. Hamjení.

Jezuš a člowiekojo.

VIII.

Dwělowarjo a evangeliſon.

3. Kaf Jezuš ſ dwělowarjemi wobkhadžuje.

(Pofracžowanje.)

To ſame na Mathanaelu widžimy. Wón je „jaſna“ hloszka a na kóžde praschenje hnydom „haj“ njerjetnje, hdyz tež jeho pſcheczeljo je ſahorjenjom do Jezuſa wérja, — to ſa njeho žana pſhiczinia njeje, to ſam ežinicž. Bje wſcheye bojoſeze wupraji: „Schtó móže ſ Nazaretha dobreho pſchincž?“ — Tež tu Jezuš dwělowazeho wuhoji pſches to, ſo ſo pytazej duschu ſjewi a ſo jako tajki pokaſuje, fiz wutroby ſnaje (Jan. 1).

A kaf pomha Jezuš tamnemu wbohemu mužej, fiz ma na-měſazneho ſyna. (Mark. 9, 14—28.) Wón jemu to kſhroblo praschenje ſa ſlo nima, ſo praji: „Móžesz li ty pak ſchto, dha ſmil ſo nad nami a pomhaj nam“. Wón ramjeni njeſzahuje, hdyz tón muž pod ſylſami woła: „Ja wérju, mój Kňeže, pomhaj mojej njevérje!“ Praji wón ſnadž: „Najprjedy mój pſcheczel, dyrbisich wěſtu wérnu mécž — potom pſchindž ſaſo ſe mni!“ —? Ničo, ale wón jemu kraſnje dopomha ſ tym, ſo jemu ſwoju kraſnoscž a ſ tym ſebje ſameho ſjewi. Wón njedžiwa na njevérnu, kotrež muž wobžaruje, wón na nju njedžiwa, dokelž ju muž wobžaruje. Na druhim boku hlaſa wjeſely na žehliw ſužoh wérju, kotrež ſo w tſhevotazej wutrobie ſwěczi, tam wohén ſapali a do jeho rta nowy wěczny kherlisch da.

Njech je pſchikladow doſcz: Schtož je ſo prajilo, dokladnie dopokaſuje, ſo Jezuš we wſchitlích padach dwělowazych ſam na ſo pokaſuje: „Pójce a wohladajce! Pójce a ſlyſheje!“ My wſchudžom na Jezuſu tajku wulku wěſtoſež ſam ſo ſebi wohladamy — dokelž je wón Boži Ssyn, w kotrejž je połoſcž bójſtwa wobſamkniena. Teho dla móže tež prajicž, ſo kóždy, fiz je „ſ prawdy“, budże jeho hlosz ſlyſhecz, dokelž wſchitke mozy teje prawdy na njeho, fiz je ſatož a ſorjeni prawdy, pokaſuja. Teho dla móže tež prajicž, ſo kóždy, fiz chze po Božej woli ežinicž, tež poſnaje, ſo je jeho wuczba wot Boha a ſo wón ſam wo ſebi njerēczi. Kaj ptacž, fiz je ſo w ležu ſalecžak, ſ wjele wſchelakich hloszow tam klinčaznych tola bórzy hlosz pytazeje a wołaſeje maczerje wu-ſlyſchi, — tak je tež ſ Boha pytazej duschu napscheczo Jezuſej.

Tón ſbóznik ſebi po tajkim myſlesche, ſo waſjenie k wěrnoſezi wſchitko wuczini. Po tajkim niz w hlowje leži czežkota. Wón

njeje woſebity dar (kaž dar k hudybje atd.), kotrež ma jedyn a druhi niz — ale woła, kotrež kóždy ma, fiz chze ju mécž. — O, pſches ſczenja klinčzi ſrudny hlosz, ſo wulki džel člowiekow do Jezuſa wérječ njeſcž, dokelž čiemnoſež bóle ſubuje dyžli ſwětlo. Po tajkim we wopaczej ſubocži, w pſchibóſſej ſwětnej ſubocži a ſamolubocži, w khorocži wutroby leži husto pſhiczinia njeſewery.

Haj to ſczenja wobſwědečuju. Tak běſche tehdom. Sſo prascha, hacž je dženža pod zyle pſheměnjenymi wobſtejnoscžemi tež hiſhče tež. Koſhledujm ſo, kaf many w naſhim w 19. lětſtotečku ſ dwělowazymi wobkhadžecž. Do předka naſpomnju, ſo budže naš pſchi tým roſpominanju Jezuſowu pſchikkad wodžicž.

(Pofracžowanje.)

Na kraju.

(Pofracžowanje.)

„Wý niz, ale waſche džecži budža to wotpoſuežicž dyrbjecž“, praji starſcha žona, ſ mjenom Schunowa. „S cžimž naſchej ſtrouwoſezi ſechlodžimy, husto na džecži a džecžidžecži pſchenidže. Taſo ſo woženich, běſche mój muž robocžan na kuble w naraňſchej Bruskej. Schtož tam pobył njeje, ſebi myſlicž njeſcž, kafe ſu te hěth, kotrež ſu robocžanam pſchipoſaſane. Tich najmienje ma wuheni a ſnutſkach ſtej na najwysche dwě hubjenej džerje. Kňeže konjemž, haj ſamo kruwařne ſu lepſche hacž tajke wobhydlenja. Ale mojej starſchej tež lepje njeſeſhtaj a tola ſebi na czeſne waſchnje pſchepomhoſchtaj. Majwazniſche je powětr (loft) a woda. Powětr wonkach je pſchi wſchém deſhcziku, wěſtiku a ſněſy pſchego hiſhče wužitniſchi hacž tón w tamnych iſtwach, hdzež je zyla ſwójba žiwa, jé a piye, hdzež ſo mokra draſta ſa kachlemi ſuſchi, hdzež tež wſchitzu ſebi. To je potom czežko wolicž bjes hubjennym powětrom, w kotrejž móhl ſo ſaduſhcz a bjes wótrym powětrom, pſches kotrež drjenje do ſtaſow pſchińdu. Woſebje ſlē je ſa male džecži: te ſo wotwodžewaja, hdyz prenje ſubu pſchińdu a hdyz tka je ſužne, nôžki ſběhaja a ſo nahe ſkopaja; tak lóhko móže ſo jene wonkach naſymnicž. Mała Hanka na bräunu wumrje, dokelž we wulkim wuſtawje bjes wjele džecžimi ležesche, daloko wot ſwojeje maczerje. Wý wěſče wſchitke ſnajecž, kaf dyrbji po ſozialdemokratiskej mudroſczi pſchichodnje bycz! Ale Bóh ſwarnuj naš pſched tým, ſo bychmy naſche džecži, kaž male jehnjata do jeneje hródze hromadže ſtſkali. Ja ſebi myſlu, ſo dyrbji kóždy to prawo wobkhowacž, ſo ſmě ſwoje džecži ſam wotczaſhycž. Hdyz ſo to njeby ſamo wot ſebje roſymla a Božej radze njebylo, potom by Bóh ſuby Kňes wſchitkum džecžom móhl na jenym ſchomje narocž dacž; vata ſwoje kurjata hlaſa, kóžka ſwoje mlode do czepleho kucžka donjeſe a člowiſka macž dyrbiaſa ſo wot njeromných ſkocžatow do haniby ſtajicž dacž. Macž dyrbji w nozy ſwoje džecžko pſchi ſebi ležo mécž — niz w tym ſamym ſožu, tola taſ, ſo móže huſczischo popſchimacž, hacž džecžo ſuſe leži abo ſo wotwodželo njeje. Tak ſyň ja ežiniła. Cžiſte pſielchi atd. ſebi wječzor pſchihotowach, ſo wſchitko hnydom namałach a druhich budžicž njeſtrjebach. Wěrno wſchak je: macž ma poſoju taſ dohko ſpacž a ma dwójž telko džela, hacž zyla ſwójba. Šeženj naſcheje iſtwy běchu czeňke a hdyz ſo deſhczik ſiſeſche, ſo mokrota pſchedoby. Ja mojeho muža namułwicž a my wot knjesa inspektora, fiz ſebi ſam to wobhlada, dowolnoſež doſtaſhmy, ſo ſmědžachmy ſebi ſeženu ſ deskami ſabicz, ſo deſhczik dō iſtwy njeſeſhtaj. Hdyz by draſta, kholowy, nohajzny a ſchfórnje ſa kachlemi wuſhnyk byle, bych je pſches nôz do kheže won poſoju. Tak ſ najmienſha tu wón, fiz ſ nich czehniesche, do ſo ſrēbacž njeſtrjebachmy. Pſchetož tajke ſchfórnje a nohajzny nanajlepje njewonjeja, hdyz je muž husto pſchi deſhcziku w blócze a hlinje zyllicžki džen ſeptal. Husto by mój muž hacž na kožu mokry domoj pſchichol. Ja bych ſo ſtarala, ſo by ſebi ſuſe koſchlu woblez móhl. Wulki kruch plata běch ſebi hromadže ſechila, tón dželesche naſchu iſtu do dwěju dželov. Po jenym boku ja a to najmienſche ležachmoj, po druhim nan a czi hólzy. Pſchistojnoſež dyrbisich džecži wot mało nauczicž a taſ wjele tež kħuda robocžanka ſaplatow hromadže naſbéra a telko ma kħwile, ſo móže hólzam a holszam kholowecž ſechicž a wona dyrbji ſa nimi hlađacž, ſo ſu džecži pſchi hrajkau pſchistojne, a ſo ſo njevierjeja a ſo ſa wloſh torhaja, ſo ſo pak tež bjes pſchestacža njehubkuja. Wona je czežka wěz ſa macž, fiz to wſchitko wobkedaſbuje, ſwoje džecži wobarnowacž, hdyz ſuſodžina wóčka ſa ſwoje džecži nima. We wjele wſach ſo džecži wokoło honja kaž male proſata. Hdyz nictó na nje njeſedžbuje, wone ſwoju njewinu ſhubja, priedy hacž wjeſda, ſchto je njevina. Wý drje dale wěſče, ſo je na knježich kublach žadane, ſo dyrbji kóždy dorocženj ſtaſ ſwójby tam bydlazych robocžanow

na dželo khodžicž. To je sa žony najčežsche. Wone dýrbja rano džecži budžicž, kij do schule khodža, na to džerječž, so ſo ſmyja a ſ woblekaja, jim muku nawaricž, hdž je muki domach. — Husto dýrbjachu ſ kruchom khleba abo w ſymje ſ někotrymi běrnami wotencž; ja pak běch wjeſela, hdž ſ měrom do schule bězachu a hajnik po neje njepſchiindje, ſo bychu na hońtvoje ſwérinu hromadže honile."

"Schtó?" ſawoła Boniſchowa, „ſchtó prajich ty, ſwérinu dýrbja tam horkach pola waſ džecži honicž? Nô, to bychu mi pſchischi! K temu njech vžow woſmu. Čzi drje bychu najradſcho te čaſh wróčili, hdž eſte burow ſ wiſchniow tſelesche, kaž je mi mój džed powjedał."

"Njenacžnije jeno hnýdom tajkeje harh", ſměrowaſche Schunowa, „człowiek dýrbi ſebi wſchelake lubicž dacž, a ſo wobaracž njemóže."

"Ja ſebi lubicž njedala, ja tež niz, ja hiſcheze wjele mjenje", klinčzachu hloſh koło woſko.

"Haj, pſchecžiweze ſo jeno", ſaſo Schunowa powjedaſche; „woni waſ ſ džecžimi na haſu won haſda. Schtóz je ſ ruky do huby ſiwo, wocžakacž njemóže, ſo ſo wſchitke jeho žadanje nadrobnje wobledžuju.

(Pohracžowanje.)

Khězora Vjedricha poſhleni ſemſchihód.

Wobožny kral Vjedrich Wylem III. a woſebje jeho mudry ſyn Vjedrich Wylem IV. je wjele wžow, kotrež nadobnje na ſelenych ūlach abo na holiných horach, na brjohach rěki Habole woſko Potsdama leža, ſ rjanymi, daloko widomnymi Božimi domami wupyschil, kotrež budža ſa wjele lětſtokow najkraſniſcha pýcha tamních wžow. Po nimaj bě tež khězor Vjedrich čaňil, kij ſo woſebje ſa twar zýrkwie w kraſnje ležazej wžy Starej Geltowje, hodžinu wot Potsdama, starasche. Stara zýrkwe w teſle wžy bě roſpanhla a dolho hido žadasche pobožna ale khuda woſada po nowym Božim domje, kajtež fuſodne wžy mějachu; ale bjes tehduscheho krónprynza Vjedricha Wylema by ſnanou hiſcheze dolho pſchi žadanju wostało. Mérne lěta po wulſich wójnach dowolichu krónprynzej džekanje ſa dobre ſlukti. Duž wudžela won ſam ſe ſwojej wuſtojnej mandželskej ryſowanku Božeho doma, kotrež bu nadrobnje po ryku zýrkwicki w połodniſchej Tirolſkej, kotrež bě ſo něhdyn wyžokim mandžellskim jara ſubila, načižnjeny. S wulſej staroſežu a woſebnym roſyuijenjom porjedžesche krónprynz ſam plany, hacž zyle po jeho ſpodobanju rjana gotiſka zýrkwicka, ſe ſelenymi glaſerowanymi róžlymi zýhelemi ſwonkownych murjow a piſanymi žlobozzami tſeči na papjerje ſtejeſche. Nětko džechu rucze na ſwotorhanje stareje zýrkwie a w juniju 1886 bu w pſchitomnoſci krónprynza a jeho ſwójby ſaſožny ſamieni noweho Božeho doma położeny. Krónprynz pſchiindje husto njenadžujzy do Stareho Geltowa a wulſowasche nadrobnne wuwjedženie twara a njeſapomni na žanu malicžkoscž.

Ale kaž ſo murje bóle poſbězechu, buchu wopyty žadniſche a hewaſ tak pſchecželiw ert woněmi. Taſko krónprynz krótko do ſwojego wotpucžowanja w juniju 1887 ſe ſwojej wyžokej ſotru, badenskej wulſowojwodku, twar wopyta, dýrbjeſche po jeho žadanju wježny wucžer wyžokej knjeni wſho wo poſlozenju ſaſožneho ſamienja atd. roſkadowacž. Potom pucžowasche do ſendželskeje a Tirolſkeje. Bjes tym ſo krónprynz na mótskim brjosy w San Remo pſchewywasche, bu daloko na Habolinym brjosy rjanu Boži dom požwyczeny w dezembru 1887. Potom pſchiindje ſrudny 9. měrz a ſa nim w wichoru a w ſněy pucžowanje noweho khězora do wózneho kraja, čaſh czeřpjenja w hrodze w Charlottenburgu a 1. junija pſchewydlene do noweho hrodu pola Potsdama, w kotrejž bě pſched 57 lětami ſwětlo preni ras wohlaſaſ.

Hluboka ſrudoba ležesche na zhlým wóznym kraju, wot hordeho kralowskeho města hacž k najdalschej wjeszy, wulſa ſrudoba ležesche na naleto pſchenej Starej Geltowje.

6. junija popołdnju ſrjedž 6 a 7 hodž. pſchiindje khězor Vjedrich ſ khězorku Viktoriju a ſ prynzeſami Viktoriju, Sofiju a Margarethu njenadžujzy na nutſhodze kerchowa w Starej Geltowje, wobhlodženeho wot dweju wulſej lipow. Pſches luboſnje wuhotowane rowowe hórki poſlada khězor ſ wulſej ſpokojnoſcu na rjanu twar a na ſelene brjohi ſcherokeje rěki Habole. Potom hladasche won na napiſmo wýſche zýrkwiných durjow: Mér budž ſ wami. Khězor ſtuſi nuts do Božeho doma, džesche ſ twjerdej ſročzelu pſches zylu zýrkwe a wobhladowasche wſho, hacž bě tež w jeho njepſchitomnoſci po pſchitaſni wuwjedžene. Woſtar, barby, woſna, wſho ſo jemu derje ſpodobasche. Nětk ſynu ſo khězor na ſawku,

bjes tym, ſo prynzeſa Viktorija, kotrež móžesche běrgle hracž, ſkhód běrglowemu ſhorej horje džesche. Wóſy klinčzachu zune ſynki pſchedhracža pſches Boži dom a ſ poſlými hloſami bě ſhyscheck ſhērliſch: Khwalba budž Wjerschnemu, móznemu krajej wſchej' ſkawu!

Tam ſedžesche mózneho němſkeho khězorstwa khězor ſe ſmijercž khorym cjełom němy w małej wježnej zýrkwicki, miłe ſwěcžaze módré wóczko, kotrež bě teſko dobrých wojałow w ſkwawnej bitwie a pſchi pſchecželnym ſetkanju ſa njeho ſahorilo, hladasche pſchekraſnjene horje, hdž eſte ſwětlo poſleſních ſlónčnych pruhow w róžowej jaſnoſci pſches woſna padžechu. Schtó wě, kotre myſle jeho kraſnu duschu w teſle ſwiedzeſkej hodžinje napjelnjachu? Khwalba budž Wjerschnemu, kotrež eſte ſtwarit je rjenje, ſtrowoſež czi ſpožcił, eſte wodžil a njeſabyl ženje. Tak klinčesche wot horkach. ſynki ſbudžichu jemu dopomjenje na to, tak bě na bitwiſhczach w Czéſkej a w Franzowſkej ſmijercži khroble do wóczka hlaſaſ, tak bě jeho pruſki worjoſ wot dobyčza k dobyčzu wjedl? Tak bě ſo 18. januara 1871 w Versailles najrjeniſchi ſón jeho ſiwojenja dopjelnil? Kaž bě tón ſenje ſo na boſu ſwojeho dobyčerſkeho nana khwalby bohateho k tym ſwojim ſawróčził? W tuſu je hnadny Boh ſaktał eſte; duž njech džak k njebeſam czehnje! klinčesche dale ſ jaſným jaſytom. Jeho myſle hibachu wobrasu najcžiſcizcheho ſwójneho ſboža, kotrež jemu ſwěru pſchihotowachu ſubowana mandželska a wjeſela džecžoza cžrioda? Pſches jeho duschu czehnjechu myſle na ſachodnoſcz a knicžominoſcz wſcheho ſemíſkeho ſboža, na ſjebane nadžije, ſnicžene pſchedewſacža, kotrež je k wobſboženju ſwojeho ſuda hajil, natwaril na jebatſkim ſaſožku pſchichoda? Abo ſbudžichu poſhlenje ſhoralne hloſy: Khwalba budž Bohu! O ſo bychu wſchitzu ju dali! Wſchitko, ſchtož wodnych ma, džakne njech wopory pali! Boh je czi wſcho: wutroba njeſapomni to! Stajne ert Boha njech khvali! hiſcheze jedyn ras pruhu nadžije w cživilowanej wutrobie dobreho ſerſchty?

Hiſcheze jako běch u běrglowe hloſy w zunym poſhracžu wuſklinčzale, ſedžesche khězor w hluholic hloſbach; potom ſo ſběhnywſchi žadasche ſebi woſtaru bibliju, kotrež bě ſ druhimi wuhotoſanskimi wězami ſam zýrkwi daril a napiſa k dopomjenju na tule ſwiatu hodžinu ſ twjerdej ruky ſwoje mjenno na přenju ſtronu, khězorka a prynzeſu píſachu dale.

Wjeczorne ſlónzo ſwěcžesche na blěde woſlicžo, hdž khězor zýrkwe wopuſchci.

Džewjecž dnjow poſdžiſho bě wulſi czeřpjet ſwoju ſprawnu duschu wudychał a ſwoju ſemíſku krónu do rukow ſwojeho ſbóžnika ſ cžernjowej krónu poſožil, kij bě jemu móz ſpožcił, po nim cžerpicž bjes ſkorženja.

Marmorowa taſla pak ſe ſlotym napiſmom woſnamjeni w Božim domje w Starej Geltowje pſchichodnym narodam to město, hdž eſte mrějazy khězor Vjedrich ſwoju poſlednju ſemſchazu nutrnoſcz měl.

Wſchelake ſ bliſka a ſ daloka.

W Frankfurce nad Mainom je ſo wulſa evangeliſko-ſozialna ſthadžowanka wodžeržala. Wona chze ſ mozu evangeliſkeje luboſče naſche ludowe ſjawne ſiwojenje wobnowicž a po ſwojim dželu ſjednacž bjes ſhudy mi a ſamožitymi. Duž chze wona pſchede wſchém drohe Jeſuſowé wucžbý a možy luboſče a prawdoſče w naſchim ſudu ſaſo mózne cžinicž. Tež w naſchim cžaſu a ſudu dýrbi ſaſo wěrnoſcz bjes: Mér na ſemi. Kraſne řeče a pſchednoſchki ſu ſo w Frankfurce džeržale a wjele ſwěrnych pſchecželov ſhudy ſudži bě ſo ſeſhlo. Bjes druhim je tež profeſor dr. Wagner dobre ſwobodne ſlōwo wo pſchecžupenju hessenskeje prynzeſu ſ vangelſkeje do ruſkeje zýrkwie dla jeje ſeňtowý ſ ruſtim krónprynzom řečał: „Na Boha nadžiju ſtajecž, je prawje. Džeržimy ſo twjerdze evangeliſkeje wěry! My džeržimy ſwěrnoſcz. My pak ſwěrnoſcz tež wot horkach žadam. Hdž pak my widžimy, ſo ſo w wýſkolic hengeliſtich ſhodžených domach wéra pſchemeni, kaž ſo ruſkajz pſchemeni, hdž měnja, ſo ſmědža dla ſwonkownych wužitkow k najhlubſchemu woſchnju ſhesczijanskeje wěry, k ruſkej zýrkwi, pſchecžupicž, potom pſchewoſam my ſerſchtam: Wy chzeze nam ſnamjo bjes, dha budžecže nam ſak ſe ſtamjo. Dýrbimy ſi my ſwěrnoſcz džeržecž, dha džeržecže tež my ſwěrnoſcz. ſswěrnoſcz horkach kaž delſach.“ Tele ſlōwa ſbudžichu hrimotažu ſlāmu a wulſe hibanje.

Hromadženje kolektu ſa powołanie evangeliſkeho fararja do naříſcheje Afriki je 30,000 hrivnow wucžniſo. Duž chzedža w najblížchim cžaſu wěz do ſlukta ſtajecž. —

Létska budže šo 300 lětne dopomnjenje narodneho dňa ťaľa Gustava Adolfa ſwjecžicž. Wſchudžom šo wſcho hížo na to pſchihotuje, ſo by šo tute mu wumozjerzej evangeliſteje wěry dostojne čeſčowanje ſtaťo. —

Njesskutkow bjes młodźinu je bohužel poła naš pschezo wjazh. W poſlednim lěcje je 10 prozentow motkudźenych młodych ludzi wjazh było. Duż chzedźa nětk woczehnjenje sanjerodźenych dźěczi po jendželskim ſnamjenju ſrjadewac̄. W Žendželsfej je wot lěta 1869 wobydlerstwo wo 7 milijonow pſchiběrało, ale njeskutkow je wo 40 prozentow mjenje. —

Borucjamъ swoim subym czitarjam w Bruskej wutrobnje wot Gsmolerja wudate wuknjenja sa evangeliske ludowe schule, po wukasach kralowstkich kniezerstwom. Bone su serbsko-nemiske a w nich bo wschе schpruchi, khrlusche a zyky fatechismus, schtoj maja dzeczi w nabožinje wuknycz, seftajane namakaja. Wucjerjo w pruskich schulach dyrbja je sawjescz. — Kózde serbske dzeczo dyrbjalо je w rukomaj mécz. —

Niemoleże ſo, Bóh ſo nieda ja ſmiedh mécž.

W Bošenſkim mějče ſo pſched někotrymi ſtami zyrkej woſnowyjeſche. Wjazh murjerjom, fiž dom dželachu, roſrěcžowafche ſo wo wſchelafich wězach a ſkóncžnje rěč na wěru pſchiídje. Duždachu ſo do fruteho roſrěcžowanja we woſhobje Čeſom Ahrysta: „Se Čeſuš Boži Gsyn, temu Wótzej runy na mozy a fražnoſcži abo je jenož mudry, hódný čłowjek byť? —

Sedyn ſo pſdi tym roſrěčowanju taſ roſhori, ſo ſo nje-
hańbowasche hanjaze ſkovo pſhęcziwo temu knjeſej wuprajicž. Na
dobo hrabny hamor, khwatasche ē woſtarjej, dyri na Božu martru
a trjedhi prawizu teho ſbóžnifa taſ, ſo dwaj porſtaj, ſchtwórtý
a pjatý ē ſemi padnyschtej.

Tych druhich sýma pscheběhowsche to wiđo a jedyn s nich temu škóstnifej czežke porofí cžinjesche.

Někotre dny po tym džiwna powjescz psches město džesche,
kotraž ſo jaſo wěrna wopofaſa. Wona wutrobu možnje naſtróji.
Tón ſamý murjer, fiž běſche tu ſkóscz cžinił, běſche w zýrkwi
ſ wyšokého rěbla padnył a ſebi ſchtwórtu a pjath porst praweje ruſi
tač njeſbožownje ſlamal, ſo dyrbieschtej ſo mot ſefarja wotrěſnycz.

Shto t temu prajimy? Besche to pschipad abo niz wjele
bole jaſny dopofas, ſo je Žeſuſ, ton ſamý Žeſuſ, fotrehož ſu
židži na tſchijz pſchibili a morili, dženka hishcje žimy a fnježi
a ſo ſo njeda ſa ſměch měč.

Gothik in Altdach.

Mont. 8

Ja ſo dopomnju, ſo jene ranje na wulſcze, fotryž do Alpov
cžinjach, kraſne ſynki ſaſkyschach, fotrež wothkóž namafachu. Jaſo
dale džéch, pſchi ſawinjenju ſchczežki paſthrja ſi wulſim rohom
wuhlaſdach; na druhim boſu doſa běſche mózna ſkaſa faž murja.
Ja ſo pſchibližach; tón muž někotre ſynki piſſaſche a po krótkim
cžaſu běchu wot teje ſkaſy ſi njeſtwucženěj jaſnoſcžu te ſame ſynki
ſaſo ſkyschecž.

Cjlotósske žiwjenje dže ſwój běh a hara je drje ſluſtacéz, ale potom ſaſo wſchitko mijelcži. To mohlo ſo prajicž: „Nichtó jo njeſklyſhi, nichtó jo njewidži, hdyž cžlowjek wumrje, je wſchitko nimó! Ale docžafaj fhwiſu! — mijelčenje jeno frótki čaſ traje. Sedýn je njewidomnje podawki naſcheho žiwjenja napiſał, — myſle, ſłowa a ſtutki — a kaž tamna ſkaſa ſynki ſa někotre woſomifnjenja ſaſo wrócži bjes wſcheho pſcheměnjenja, tak budže ſo nam tež naſhe žiwjenje poſkaſacž, fajkež je byſo. Hdyž tamny muž wopacžny ſynk ſapiſka, iemu wſcho napinanje nicžo pomhaſo njeby tón ſynk ſaſo wróčko ſamoſacž, tón ſynk běſche wuſlincžaſ a bórſy běſche jeho woſhlóſ ſluſtacéz, fajkiž tež běſche. Runje tak budže njemóžne jenicžke ſłowo abo ſtutki potajicž a pſchikrýcž. Jeſus R̄hryſtuſ praji (Matth. 12,36): „Sa praju wam paſ, ſo dyrbja ſudžo na ſuđnym dnju woſmoſvicž ſa kóžde njewužitne ſłowo, fotrež woni ſu rěcželi.“

Tak dyrbi fóždy ſwoje živjenje dwójzy woħlaħacż, junfrócz
tud� delkach a druhi frócz tamnu stronu hlubokeho doka pſched
Božim trónom na ūdnym dnju. Paduch ſwoje paduchſtwo, ihař
ſwoje ſelhanſtwo, nječiſtъ ſwoje nječiſte živjenje ſ nowa ſhoni,
ale niž faž tud� w potajnym, ale ſjawnje pſched wſchém ūwětom.
Tam budże fóždy ſkysħecż, faž majestetissi a ſwjatocžny woħlōs
wſchitke jeho ſkutki hacż do wſchitkich malicžtoſcžow ſ naſtróżazej
nadrobnoſću ſ nowa ſjewi. „Nicžo njeje pſchifryte, fiž bŷ njebylo
ſjewjene, a njeje nicžo potajne, fiž bŷ njeħrbjaſo wědomne bycż.”
To wopomímh!

Macjeterna modlitwa.

Psched něschtó lětami pórka muž, tij nětko evangelijon předuje, swojej macžeri list, w fotrymž jej pišasche, so je wot nětka wérjaž a prawy křchescíjan. Wschitfe te lěta, fotrež běsche hacž dotal do schule khodžil, běsche cžafal, ale nětko, hdvž na universicže studowaſche, ſapocža na Khrystu ſa swoju nadžiju ſtajecž a jemu ſo doměricž. To pišasche swojej macžeri a hiſhcze pſchistaji, so móń, hdvž poſledni cžaſ ſwojeho živjenja wopomni, cžujesche, so hiſhcze junfrócz na klétku ſtupi abo ſo budže póhanam předowacž.

Š motkel a češho dla běsche jemu ta myšl pſchijſčla, nje-
wiedjeſche, ale wěſta wěz běsche, ſo ſo wabjeny ſacžuwaſche, ſwěrny
tſchſcřiian bycž a theologiju ſtuďowacž.

Macz tón list dostawšchi hnydom t ſwojemu ſynej dojedze a wonaj hiſčcze poł hodžiny hromadze njeběſchtej, duž wona jemu ſlědowaze powiedaſche: Bſched něhdze 20 lětami běchu někotre wěrjoze žony hromadze stupite ſo čzvchu miſionarej kaſčcžit ſe wſchelakimi wězami póſłacž, fotrež móžeſche pſchi ſwojim džele a ſa ſwoju maſu woſadu trjebacž. Wona běſche jemu ſwojeho ſyntowu ſuſnicžku ſobu dała a papjerku pſchipoſožiſa, na fotrež miſionara proſheſche, ſo by ſo w modlenju ſ njej ſjednocžit, ſo by hóſz, wot fotrehož běſche ta ſuſnicžka, junu prawy fſchęſczijan był, haj ſo by junu ſlužobník evangelija był, ſo by ſmiertnym cžlowjekam wěczne žiwjenje pſchipowiedał.

Marchellofe & rosthorninguist

Człowiecze, dżeski twoju wutrobu
Daj swojom' Boheru radę,
Wón da czi radę i lubośćzū
Tu soko gmoju s hnadę.

Thy stupasch horje
Bóh vaf dese.

*

*

To wſchaf wěrno je,
Go Bóh dže tebje ſbóžneho cžinicž.
Myſkliſh paſ, ſo dže jo bjes tebje,
Dha ſwažiſh ſebi pſchewjele wěricž.

*

Wobożność njeje żama świdżenſka draſta, ale draſta, w fotrejż
dħirbi čłowjek stajnje a wſchēdnie khodžicż.

**Lubi Sserbia a Sserbowfi! sfładuje dach
ja Sserbski Maczicznj Dom a jeho fhoſejownju!**

„Pomhaj Bóh“ je mot nětfa niz jenož poła
ńtjesow duchownych, ale tež we wszech pszech
dawańjach „Serb. Rowin“ na wsach a
w Budyschinje dość. Na sichtworek lěta
placzi wón 40 np., jenotliwe czißla ſo po
4 np. pschedawaju.